

Г.В. Дейниченко, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т.В. Щербакова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.Д. Марченко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТОВАРІВ»

Особливістю системи освіти в ХХІ столітті є активне впровадження комп'ютерних і інформаційних технологій в усі сфери навчального процесу. В усьому світі розвиваються і активно впроваджуються в освіту комп'ютерні форми навчання, такі як дистанційне, віртуальне навчання, які ґрунтуються на мережевих технологіях. Опрацювання питання створення різних інформаційних рішень для освіти дозволяє акумулювати ці знання в області вдосконалення лекцій з різних дисциплін. Аналіз методичних посібників, що містять пропозиції з вдосконалення лекцій показав, що у більшості випадків пропонується використовувати нові підходи до структуризації навчального матеріалу, методики навчання по існуючих підручниках і навчальних посібниках, а також представлені сучасні тенденції розвитку інформаційних технологій, що дозволяють підвищити доступність учбового матеріалу без втрати фундаментальності і системності викладу курсу. Проте, переважаючими формами навчання в класичному вузі досі залишаються традиційні форми, що базуються на безпосередній взаємодії викладача із студентами. Тому актуальною є розробка таких освітніх технологій, які використовують переваги комп'ютерних форм навчання і в той же час здатні модернізувати традиційні форми навчання з метою якісного підвищення рівня учбового процесу. Традиційними при навчанні дисципліни «Теоретичні основи товарознавства» є такі форми навчання, як лекція, лабораторна робота, а також самостійна і індивідуальна робота студентів. На сьогодні розподіл навчального часу такий, що лише 50% відводиться на аудиторні заняття. Із загальної кількості годин за вказаним курсом (216 год) всього 108 год – це аудиторні заняття, які, у свою чергу, підрозділяються на лекції (54 год) і лабораторні роботи (54 год). Одночасно спостерігається тенденція виведення більшої частини навчального матеріалу в самостійну роботу студентів, що у ряді випадків негативно позначається на системності освіти з товарознавства. Одним з шляхів вирішення цієї проблеми є

вдосконалення процесу організації і проведення лекцій на базі створення і застосування інноваційних освітніх технологій і відповідних програмних засобів нового покоління. Таку можливість надають, наприклад, програмні засоби, що базуються на використанні комп'ютера. Це нова форма навчання, в якій відбувається інтеграція "живої" мови лектора і відеоматеріалу, візуалізованого на екрані. Матеріал, що виводиться на екран, є комплектом комп'ютерних слайдів з анімаційним виведенням малюнків, креслень, основних формул і комп'ютерних моделей різних процесів, а також різних відеосюжетів. Відеолекції і слайд-лекції за кордоном мають досить широке поширення. В основному, вони використовуються у рамках дистанційної вищої освіти. Пропозиції такої форми додаткових освітніх послуг з'являються все частіше. Втім, як відмічають багаточисленні вчені, що при великій кількості лекторів достоїнства таких лекцій можуть перейти в недолік: дивертисмент лекторських манер, стилів і способів викладу матеріалу може призвести до мозаїчності і фрагментарності, замість цілісності. До документальних відеолекцій слід віднести і традиційні лекції, записані у звичайних аудиторіях з метою створення посібників для абітурієнтів і студентів. Як показав аналіз таких лекцій, тут використовується лише крейда і дошка, а режисура зводиться до простої зміни планів: лектор – дошка і навпаки. За своїми педагогічними параметрами подібна лекція, як правило, поступається живій лекції в аудиторії. До переваг можна віднести можливість неодноразового відтворення індивідуальними користувачами в домашніх умовах. Що стосується слайд-лекцій, то основною метою їх використання є формування навчально-пізнавальної компетенції у студентів, забезпечення кращого засвоєння знань за допомогою аудіовізуальних засобів інформації, розширення аудиторії тих, що навчаються. Використовуючи програмне забезпечення MS Office «Power Point» з'являється можливість швидкого доступу до необхідної інформації, здійснення перегляду в необхідному на даний момент режимі.

Таким чином, різні форми відеолекцій і відеоматеріали супроводу навчальної дисципліни переслідують пропедевтичну мету і створюються з дисципліни в цілому або по її окремих, найбільш важких для засвоєння розділах. Вони є технічним засобом активації, організації і управління пізнавальною діяльністю студентів, виконують в інформаційному освітньому середовищі дисципліни системоутворюючу роль і покликані забезпечити теоретичну основу навчання, сформувані у студентів орієнтири для самостійної роботи над курсом.